

Részletes tájékoztató a BAT Co.-tól

A múlt havi újságunkban beszámoltunk arról a kötetlen beszélgetésről, melyet a BAT Co. képviselői a Vállalati Tanáccsal folytattak. Akkor már jelezték, hogy egy egészen részletes bemutatót is terveznek a VT számára. Erre került sor az október 17-i VT ülés keretében.

A VT-tagokat — és a meghívott vendégeket — *Stuart Watterton*, a BAT Co. egyik igazgatója köszöntötte. Hangsúlyozta, mekkora öröme, hogy lehetőség nyílt a részletes tájékoztató megtartására. A BAT Co. delegáció nagy létszáma (5 fő) az elkötelezettségüket mutatja. Megkérte a hallgatóságot, hogy az elhangzó témákkal kapcsolatos kérdéseiket tegyék fel, ne maradjon bizonytalanság, félelem senkiben, amikor majd távozik az ülésről.

Ezen rövid bevezető után átadta a szót *Mark Jennings*-nek, aki az Átalakulási Terv és az Üzleti Terv bizonyos, legnagyobbat érdeklődésre számot tartó részleteit ismertette.

A tervbe vett változásokról grafikonok és diagramok hosszú során keresztül alkothattunk képet magunknak. Láthattuk a régi gyártási épület jelenlegi és tervezett új hasznosítási elképzeléseit. Nagy változást az előkészítési részleg elhelyezése fog okozni. Az új csarnokba kerülő gépsorok elhelyezési vázlata mellett láthattuk a gépsorok fényképeit is.

A BAT Co. tőkebefektetése keretében bejövő új gépsorok kapacitása, teljesítménye, létszámigénye részletesen bemutatásra került.

Ezután a BAT Co. delegáció tagjai beszéltek bizonyos területek és új tevékenységek jövőbeni feladatairól, működéséről. Így többek között szó esett a dohánytermesztési elképzelésekről, az ezt megvalósító és irányító szervezetről. Hallottunk a pénzügyi terület tervezett működéséről, a

A BAT Co. képviselői a VT-ülésen. A képen balról jobbra: *Mark Jennings*, *Stuart Watterton*, *Russel Greenwood*, a háttérben *Tony Liddle*.

jogi vonatkozások fontosságáról, az információs rendszer megnövekedett szerepéről, a gazdasági fejlődés állandó és több oldalról történő vizsgálatának, nyomkövetésének jelentőségéről.

A marketingtevékenység kiszélesítése, a piaci mozgások, a fogyasztói magatartás változása a jövőben egy egészen új szervezet feladata és felelőssége lesz. Erről nagyon részletesen hallottunk.

A BAT Co. tájékoztatás után a VT-tagok kérdéseket tettek fel, melyekre megnyugtató válaszokat kaptak.

A program végén *Watterton* úr megköszönte a lehetőséget, hogy a terveket és elképzeléseket megoszthatták a VT-vel. Reményét fejezte ki, hogy a tárgyalások az ÁVÜ-vel sikeresen lezárulnak, és a közös vállalat megkezdheti működését.

Simon Éva

Figyelem!

Értesítjük dolgozóinkat, hogy az októberi számunkban megjelent, a két ünnep közötti ledolgozási napokról szóló cikkünket az alábbiakkal egészítjük ki.

A december 21-ét november 9-én ledolgoztuk, így decemberben az utolsó munkanap 20-a lesz.

Az 1992. január 2-a és január 3-a későbbi időpontban — ahogy a munka szüksége megkívánja —, de még 1992. I. félévében kerül ledolgozásra.

1992-ben az első munkanap január 6-a lesz.

I. Regionális Gazdasági Fórum Kiállításon Krakóban

Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari kiállításra és szakemberek találkozási fórumára került sor november 6-8-a között Lengyelországban. Az I. Regionális Gazdasági Fórumnak lengyel, magyar és cschszlovák résztvevői voltak. A Pécsi Dohánygyár képviselőjére az ún. Magyar Dohányipar standon került sor. A bemutató szervezését a Debreceni Dohánykutató Intézet végezte el. Iparunkat képviselték a fermentáló vállalatok, a DOKUT, a Sátoraljaújhelyi és a Pécsi Dohánygyár, valamint a DOKER Kft. A kiállítás helyszíne Krakótól kb. 15-20 km-re volt Karniowicében, egy oktatási központban.

Az egyik legfontosabb és legnehezebb feladatunkat a helyszín megtalálása jelentette. Már Lengyelországba átérve szembetaláltuk magunkat olyan problémákkal, melyek alapján csak dicsérni tudtuk a magyarországi útjelző táblák elhelyezését, illetve egyáltalán a meglétét. Jellemző szituációt jelentettek az ún. körforgalmak. Mi azt hittük, hogyha nincsen külön jelzés arra, hogy merre kanyarodik a főút, akkor az az egyenes irányt jelenti. Hát, néhol tévedtünk... Az első ilyen tévedésünk után folyamatosan leszólitottuk az arra járókat, hogy még mindig jó irányba megyünk-e. Bár időnként voltak nyelvi és kiejtési problémáink... Krakóba beérve azt hittük, hogy most már innen könnyebben odatalálunk, mivel kiadtak egy tematikus térképet a tájékozódáshoz. Aztán rá kellett jönnünk, hogy az sem volt éppen nagyon a segítségünkre. Így továbbra is maradt a folyamatos kérdezősködés egy speciális orosz-angol-német nyelvvel és mutogatással. Végre odaérkeztünk, ahol már nem is nagyon lepdőtünk meg azon, hogy más sem talált oda könnyebben, mint mi.

Maga a kiállítás egy többemeletes épületben volt, ahol sok-sok apró teremben és a lépcsőfeljárók előterében lehetett kitenni a dekorációt és az árut. A Dohányiparnak külön szerencséje volt azzal, hogy a legfrekvenciásabb helyen, az első emeleti előcsarnokban kapott helyet. Így aki feljött az épületbe, az minket megtalált. A kiállítás megnyitóján részt vettek a három ország mezőgazdasági, ill. élelmiszeripari (nálunk földművelésügyi)

miniszterhelyettesei, képviseltette magát a magyarországi Lengyel Nagykövetség és a lengyelországi magyar kereskedelmi képviselők. A rendezvényekről — és a mi standunkról — a falutévé készített tudósítást.

Cigaretta iránt volt érdeklődés, kiadtunk számos ajánlatot, így később majd eldől, hogy lesz-e konkrét megrendelés termékeinkre.

Csütörtökön délelőtt ellátogattunk a legnagyobb Krakói Dohányipari Komplexumba. Az ottani termelési igazgató elmondása szerint Lengyelországban idén kb. 92-94 milliárd cigaretta kerül legyártásra, és ehhez jön hozzá a 12-13 milliárdnyi „fekete” import. Ebből az ő gyárunk termel meg 26 milliárdot — ami kb. megfelel a magyarországi cigarettafogyasztásnak. Ez a komplexum 54 hektárnyi területen található Krakó külvárosában, ami mind területileg, mind a csarnokok (épületek) tágasságát tekintve óriási — főleg néhány hazai dohánygyár beépítési zsúfoltságát ismerve. A cigarettatermelés mellett ezen a területen található dohányfermentáló, fóliagyártó és kocsánypuffasztó sor is. Nagyon érdekes volt látni a régi és az új gépeket, technológiai sorokat, és amit mindannyian irigyeltünk tőlük, az a tágasság volt. Egyébként a lengyel dohányiparban is foglalkoznak a gyárak privatizációjának kérdésével, de ahogy hallottuk, még nagyon az elején vannak.

Összességében — a szervezési hiányosságokat nem tekintve — egy hasznos, és remélhetőleg eredményes rendezvény résztvevői lehettünk.

K. K. J.

Információ, számvitel — gondolkodásmód

Népgazdaságunk reformpolitikájának egyik sarkalatos pontja, a népgazdaság információs rendszerének komplett átlakítása. Nincs továbbá szükség arra, hogy az államot, mint tulajdonost, a költségvetést, az érdekképviseleti szerveket (párt, szak-szervezet stb.) statisztikai nyilvántartásokkal stb. szolgálja ki. Ezek az információk a régi rendszerben bár valódiak voltak, de igen ki lehetett őket kozmetikázni. A vállalatok voltak kötelesek az állam érdekeinek megfelelően jelentést készíteni, hogy aztán ezekből az információkból szabályozók, statisztikák készüljenek. Ezek az alapelvek nem egyeztethetők össze a piacgazdaság követelményeivel. Olyan információkra van szükség, amelyek valódiak, naprakészek, pontosak és a gazdaság szereplőinek igényeit kielégítik (tulajdonos, hitelezők, vevők, szállítók, munkavállalók stb.) Szükséges, hogy ezek az információk elemzés céljára alkalmasak legyenek, gazdasági döntések meghozatalához alapul szolgáljanak. Alapvető, ha fejlett tőkés országokkal akarunk kereskedni, gazdálkodni, akkor a mi elszámolásunk, információnk tartalmilag legyen olyan, mint az övék. Az elfogadott új törvény a nemzetközi standardok, direktívák alapján készült, amelynek vállalati alkalmazása 1992. január 1-től kötelező. Jelenleg, a felkészülési időszakban, egy kétételes intézví tanfolyamon veszünk részt, melyet a Pénzügyminisztérium által képzett oktatók tartanak, vezetnek. A tanfolyam célja, hogy a vállalati szakemberek megismerkedjenek a számviteli törvénnyel, a teljesen megváltozott elszámolás tartalmával, fogalmaival, valamint példafeladatok alapján az elmélet gyakorlati alkalmazásával. Ez a törvény azonban nem csupán a számviteli szakemberek munkáját érinti, hanem minden olyan munkatársát, akik a vállalati információs rendszer előállításával, kezelésével, felhasználásával foglalkoznak, vagy közülük van hozzá. Ezek szakterületek (raktárak, eszköznyilvántartók, pénzügyesek, kereskedők stb.) a későbbi időpontokban szintén képzésben részesülnek majd. Ez a törvény, bár „számvitelnek” hívják, annál sokkal több. Ez egy új gondolkodásmódot jelent. A számvitel nem azért dolgozik, hogy rögzítse az eseményeket, hanem hogy tükrözze a gazdasági eseményeket és kimutassa az illető területek tevékenységeinek eredményességét.

Bár az elmélet megismerése sem kis munka, de az igazi feladat, a gyakorlati alkalmazás, élcében — még ránk vár.

Fehér Sándor

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő:
dr. Simonné dr. Bernáth Erika
Kiadja az AS-B Kft. Baranya Megyei Irodája
Felelős kiadó: az irodavezető.
Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft
Készült a Temporg Kiszövelkezeti
nyomdájában
Felelős vezető: dr. Kállai Sándor

Agykontroll

Az evolúció sztárja, az emberiség kulcsfigurája — így jellemzi José Silvát egy kollégája, életrajzírója. Ki ez a mélyről jött spanyol-amerikai tízgyermekes, autodidakta, ma is aktívan kutató zseni? A XX. század nagy mágusának mondják, aki rámutatott az emberi agyra, rámutatott a különös energiamezőre, majd egy merész mozdulattal összekapcsolta a kettőt és így szólt: használd. Élj szebben, jobban. Élj értelmesebben. Gyógyulj és gyógyíts általa.

Fantasztikus, és küldetészerű, ahogy ez a cipőtisztító fiú, 6 éves „üzletember” elindul azon az úton, mely a pénzszerző ügyes ötletekből származó jövedelemmel ifjan családfenntartóvá teszi. Aztán az elektronikával és az elektronikus eszközökkel szerzett tapasztalataival, a pszichológiai és hipnózis tanulmányok ismereteinek birtokában, a Jézus-élmény misztikus fényében látóvá lett elmével elérkezik az emberi agy működésének hipotéziséig és felhasználásának egyszerű, zseniális gyakorlatáig, az AGYKONTROLL-ig. Ennyi dicshimnusz talán elég is az idén 78. évét ünneplő kutatóról.

Lássuk a felfedezésének és módszerének lényegét! Silva szerint az emberiség az utóbbi pár évezredben fokozatosan el- „balagyfélétkésedett”, elvesztette isteni eredetét jelző képességét, transzcendentális jellegét. A fizikai valóságban ez a következőképp néz ki. Agyunkban elektromos energia lüktet. Teljesen éber állapotban az agy másodpercenként kb. 20 elektromos impulzust produkál. A szaknyelv ezt béta hullámnak nevezi. Amikor nagyon ellazulunk, vagy felszínesen alszunk, agyunk lassabban pulzál, másodpercenként 7–14 frekvencián. Ezt alfa hullámnak nevezik. Ennél lassúbb agyhullám-frekvenciák is léteznek, melyeket theta és delta néven ismerünk, s azok mélyebb alvaskor jelentkeznek. Hét-tíz éves korban az agy többnyire alfa frekvenciáiban működik, majd fokozatosan elkezdi kifejldni az agynak azon része, melynek működése a béta agyhullám termelésével jár.

A bal agyfélteke a logikus gondolkodással, a tárgyi világgal kapcsolatos tapasztalatokkal foglalkozik. A bal agyfélteke raktározza el mindazt, amit látunk, hallunk, szagolunk, ízlelünk és tapintással érzékelünk. A jobb agyféltekén a képzeletbeli tapasztalatainkat őrzi, amit elképzelünk, vagy gondolatban felidézünk — vizualizálunk. A gyerekek rengeteget használják a képzelőerejüket. Érésük során azonban annyira leköt bennünket az a feladat, hogy a lehető legtöbbet tudjunk meg a bennünket körülvevő tárgyi, fizikai világról, hogy legtöbbünk leszokik a képzelőerőről. Nem is sejtjük, milyen óriási veszteség ér bennünket ezzel. Az ilyen

emberek bal agyféltekéje kifejlődik a gondolkodásra, a jobbat azonban nem használják fel erre. Tízennégy éves kor után a legtöbb ember nem képes tudatosan használni az agyát alfa frekvenciáiban. Pedig a zsenialitás, az intuitív gondolkodás lényege abban rejlik, hogy az ember képes mindkét agyféltekéjét felhasználva gondolkodni.

Ezeknek a gyermekkori képességeknek a felújításában, a tudatos alfa agyhullám-sávban való működésben, „a számítógép” agyunk alfa szinten való programozásában rejlik az agykontroll lényege.

Újra meg kell tanítani a jobb agyféltekét is gondolkodni, de legelőször is meg kell tanulni lelassítani az agyműködést alfa szintre, azaz hét és tízennégy frekvencia közé. Erre és még további lépések megtételére szolgálnak a világszerte szervezett agykontroll tanfolyamok. Mit sajátítanak el a Silva módszer hallgatói? A modern fizikában terjed az a felfogás, hogy léteznie kell a térben egy intelligenciamezőnek. Ezt az intelligenciamezőt először Carl Jung ismerte fel, ő kollektív tudatlannak nevezte. Ma morfofenetikus mezőként emlegetik. José Silva azt tanítja, miként lehet ezzel a magasabb intelligenciával kapcsolatot teremteni, igénybe venni a hétköznapi gondjainak megoldására. Azt mondjuk, a „New Age” korszaka köszönt ránk. Bölcselate azt hangsúlyozza,

hogy minket nem a körülmények teremtettek meg, hanem mi teremtjük a körülményeinket. „Amilyen a te hited, akképpen adatik néked” — mondja a Biblia. „Az ember nem más, mint amit egész nap gondolt” — mondja Emerson amerikai esszéista, és ugyanezt tanít bennünket Silva is. A pozitív gondolkodás, alfa szinten pozitív, jó dolgokról való ábrándozás, beprogramozás meghozza a fizikai életünkben, a környező valóságunkban is az általunk áhított pozitív változásokat. Hihetetlennek hangzik, és általában csak az hiszi el, aki ezt már saját maga is megtapasztalta.

Körünkben többen vagyunk már, akik szembesülhettünk a tanfolyamon ezzel a csodával. Átéltük, megtapasztalhattuk a látnokság megmagyarázhatatlanul csodálatos élményét, amikor az ismeretlen információk a „semmiből” megjelennek az agyunkban. Érzékelhettük a vágyunk fizikai valóságban való megjelenését a gyógyítás terén, esetleg önlünkbe hullott szerencse vagy önmagunk és környezetünk pozitív irányba való megváltoztatásában.

A sikeresség attól függ, milyen mély az ember vágya, mennyire erős a hite és kitarása, hogy mennyire tudja koncentrálni a benne szunnyadó transzcendentális energiákat.

Aki nem hiszi, járjon utána!

Szöts Rózsa

Fogyasztói panel

Szokásosan október 9-én ült össze a fogyasztói panel, hogy régi és új termékeinkről egyaránt véleményt nyilvánítsanak.

A halottak élete

Manapság nem panaszkodhatunk arra, hogy mindennapjaink nem szolgálnak gondokkal, meglepetésekkel, küzdelmekkel. Időnk döntő többségében azzal vagyunk elfoglalva, miként tudunk eleget tenni a munkahelyünk, családuink részéről felmerülő követelményeknek.

Azt talán nem is kell bizonygatni, hogy minden nehézség elviselése könnyebben megy, ha az embert körülveszik szeretett családtagok, jóbarátok, kedves ismerősök. Az emberi élet azonban véges, és életünk folyamán valamennyiünknek szembe kell néznünk azzal, hogy kinek előbb, kinek később egy-egy szerette, szülője, nagyszülője, barátja, rokona, ismerőse eltávozik az élők sorából. Az idő múlásával a veszteségen érzett fájdalom mindenkiben csillapul, de az eltávozóra való emlékezés köztünk tartja azokat, akiket szerettünk. November hónap első és második napja az a nap, amikor különösen intenzíven foglalkozunk az emlékezéssel, és igyekszünk leróni tiszteletünket a temetőben lévő síroknál. Nem számíthat sem boldog jelenre, sem jövőre az, aki megfeledkezik azokról, akik valaha hozzá tartoztak.

Idén is az emberek százezrei rótták le tiszteletüket a temetőben, helyezték el a megemlékezés virágait, és gyújtották meg a gyertyákat. Csak az hal meg igazán, akire az élők tovább nem emlékeznek.

S. E.

A munka tárgya: az ember

Október 24–25-én „Az emberi tényezőkhöz kapcsolódó időszzerű kérdések a gazdaságban” címmel kétnapos országos konferenciát rendezett az SZVT megyei szervezete. Rangos szakemberek — közöttük dr. Herczog László államtitkár, dr. Pinyi Ottó, dr. Nagy Ervinné, dr. Krisztin Béla — válaszoltak azokat a várható változásokat, amelyek a piacgazdaság kialakítása során ezen a területen várhatóan be fognak következni.

A módosított Munka Törvénykönyv feltehetően biztosítja, ill. rendezi majd azokat a kérdéseket, amelyek megteremtik a humánpolitika új — reméljük a réginél sokkal jobb — feltételrendszerét.

A szabályozás lehet azonban akármilyen jó, mit sem ér, ha a gyakorlatban nem következik be az a szemléletváltás, amely következtében kialakulhatnak az emberi erőforrás-gazdálkodással és -fejlesztéssel foglalkozó szervezetek.

A kérdésben nagyrészt külföldi példákra, gyakorlatra lehet hagyatkozni, hiszen azokban az országokban, amelyekhez hasonlítani szeretnénk, másképp foglalkoznak az emberrel, mint nálunk. Abból a felismerésből indulnak ki, hogy az ember aktív — nem passzív végrehajtó és manipulálható — eleme a munkahelyi szervezetnek, ezért ott már régen működtetik az

emberi erőforrás kezelésének hatékony intézményeit.

A piacgazdaságban a személyügyi tevékenység alapfunkciója a szervezet céljainak megvalósításához szükséges személyi állomány biztosítása, a szervezeti célokkal való azonosulás feltételeinek megteremtése. Bővebben fogalmazva, ez a szervezet felelős a munkaerő megszerzéséért, továbbá azért is, hogy a szervezet is optimálisan alkalmazkodjon az emberi erőforrásokhoz.

Ennek megvalósításához azonban a vállalatok vezetési módszereinek is változniuk kell. Egyértelműen előtérbe kell kerülni az együttműködésen és a bevonáson alapuló vezetési stílusnak. Az együttműködésen alapuló vezetés nemcsak a feladatok, a felelősség, bizonyos döntések stb. átruházását jelenti, hanem azt is, hogy mindenkinek, aki a vállalathoz tartozik — ésszerű határok között — lehetősége és joga legyen ahhoz, hogy közreműködjen az alá-, fölrendelt, ill. a maga szintjének problémái megoldásában.

Ebből a megfontolásból állnak majd össze azok a konkrét feladatok, amelyek meghatározzák az ezek ellátásához szükséges szervezeti formákat, az abban dolgozók személyiségével, felkészültségével szemben támasztott követelményeket is.

Az emberügyi szervezetekben a munka tárgya az ember, ez meghatározza a munka jellegét, az alkalmazható módszereket. Speciális eszközöket és tudományos módszereket kell alkalmazni. Alapvetően szubjektív, így gyakori a hibaforrás. Nehezen számszerűsíthető, minden intézkedésde feszültséget kelt — ha tesz valamit, ha nem! Gondoljunk itt akár a vezetők kiválasztására, a munkaértékelésekre, elbocsátásra stb.

A személyzeti szervezetekben dolgozó munkatársak megítélésének is változni kell. Magyarországon e munkával kapcsolatban a megítélés általában negatív volt. A személyzetis tevékenységét a misztikum, nemritkán a gyűlölet övezte, a féltelenség általánosan jellemző érzés volt vele kapcsolatban. Ez a szakemberréteg kivívta magának a „szükséges, ill. szükségtelen rossz”, a „felesleges” jelzőt is, ezért nehéz lesz létjogosultságát bizonyítani. A gyorsan változó környezetünk azonban a felszínre fog hozni olyan, eddig még nem tapasztalt problémákat, melyek megoldásához ezeket a szervezeteket, szakembereket fogja igényelni a gazdaság.

Végül álljon itt az IBM filozófiája — minden kommentár nélkül: tisztelet az egyénnek, törődj vele! Törekezd a kiválóságra! A vevő mindenek előtt!

Sigora Irma

Kezdődik az átépítés

A Dohánygyár udvarába belépő látogatók legtöbbje megjegyzi, hogy milyen szép a belső környezet és az épületek kinézete. Az utóbbi néhány évben az épületek felújításra kerültek, a festés-tatarozás pedig még most is folyik. Ha a jelenlegi munkák elkészülnek, ezzel még nem ér véget az átalakítás, sőt egy más jellegű „átépítés” kezdetének nézünk elébe. Most még ezekből a munkákból nem látunk semmit, hiszen a tervezés fázisában van.

A műszaki osztályon a beruházással foglalkozó munkatársak már előkészítették és a szükséges intézkedéseket megtették egy kisebb jellegű építkezés megkezdésére.

— *Miért van erre szükség?*

— Miután létrejött a BAT Co.-vel a közös vállalat, meg fog kezdődni a műszaki-technológiai fejlesztés korszerűsítése, új gépsorok üzembehelyezése az előkészítésben, új gépek beállítása a cigaretagyártásban. Az előkészítési gépek nagy helyigényűek, így a jelenleg rendelkezésre álló alagsori helyiség alapterülete kevés — ez már a tervezés időszakában kiderült.

Ennek értelmében kiderült, hogy a legjobb megoldás, ha a földszinti (régi filtergyártás) terembe kerülnek új előkészítési technikai berendezések.

Már látható is, hogy az ott lévő néhány irodát és étkező-pihenő helyiséget le kell bontani. A hír hallatán nem szabad elszomorodni, hiszen arra készült egy építési terv, hogy ezek megfelelő helyet kapjanak.

— *Hol sikerült helyet találni a terjeszkedésre?*

— A gyár udvara kellőképpen beépített már, így legjobbnak adódott a régi gyárépület és a fürdő között lévő átjáró rész kiépítése.

A tervek már elkészültek, miszerint a meglévő összekötő folyosó — az úgynevezett híd — lenne kiszélesítve és magasztva. A tervek szerint ennek stabilitását lábazattal kell biztosítani, mely a jelenlegi „szélfogó” belépő és fürdő mellett lesz.

Az udvarról haladva keleti irányba a régi épület felé, egy nagyon esztétikus kinézetű, stílusában a meglévő épületekkel harmonizáló kétszintes beépítésre kerül

sor. Alatta természetesen az átjárás szemlélyek és kisebb járművek részére biztosított lesz.

— *Térjünk át az embereket közvetlenül érintő belső kiépítésre.*

— Az első szintre kerül a jelenlegi étkező, mely a lépcsőházból közelíthető meg. Előtte megmarad az átjáró folyosó a fürdőbe. Előfölt még egy szint lesz, ahol irodák helyezkednek majd el. Egy előtérbe lehet belépni, ahonnan folyosóra és a folyosóról jobbról-balról két kisebb irodába, a végében pedig egy nagyobb dolgozószobát terveztek.

Talán első hallásra úgy tűnik, hogy túlságosan elszaporodnak az irodák. Ám ne gondoljunk erre, hiszen a termelési volumen növekedésével, korszerűsítésével az adatszolgáltatás is korszerűsítésre kerül, mely szükségessé tesz különböző szervezeti átalakításokat.

E rövid információt arra szántuk, hogy némi betekintést kapjon minden dohánygyári dolgozó a hamarosan elkezdődő építkezések szükségességéről.

M. T. J.

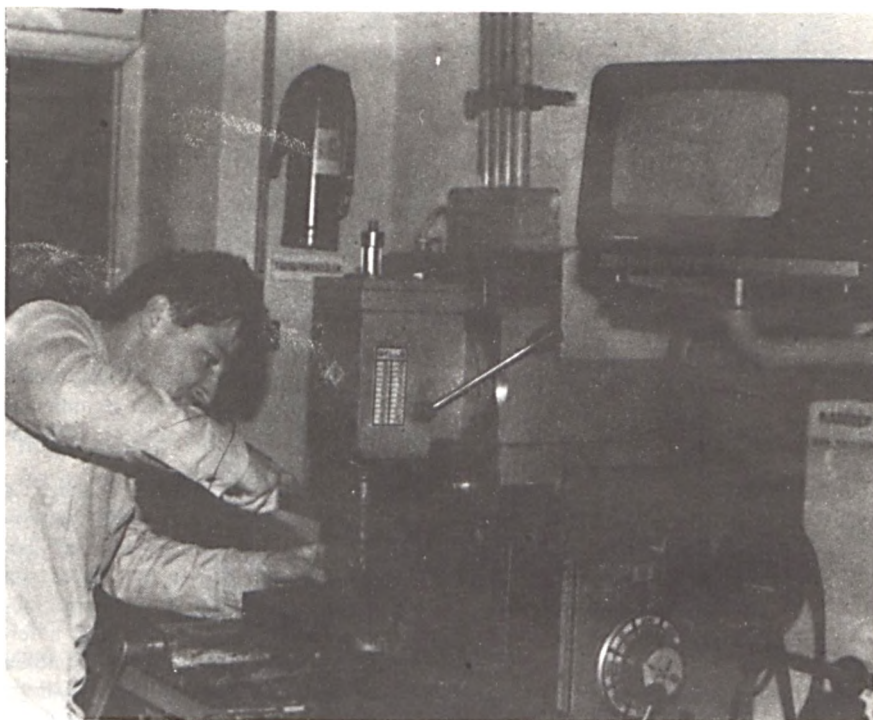
Európai technika a Dohánygyárban

Októberben helyezte üzembe a HEIDENHAIN cég képviselője, Kleisz József az ország első ilyen típusú helyzetkijelzőjét.

A felszerelt készülék nem volt olcsó, de a forgácsolók munkáját meggyorsítja, és nagyságrendekkel pontosabb munkadarabok kerülnek ki a kezük alól. Legfőbb jellemzője, hogy egy teljesen laikus ember — aki nem szakmunkás — is képes lenne a segítségével kifogástalan alkatrész kiforgácsolására. Ez a kis berendezés lehetne az első lépés az automatizált alkatrészyártás irányába, ugyanis csak ez a készülék képes 2000 programlépés tárolására és lefuttatására. Természetesen az adatai mágneslemezre kimenthetők és beolvashatók.

Reméljük, ki tudjuk használni a kapott előnyt, és a minőségváltozás meglátszik az általunk a raktárba küldött alkatrészeken.

Puskás

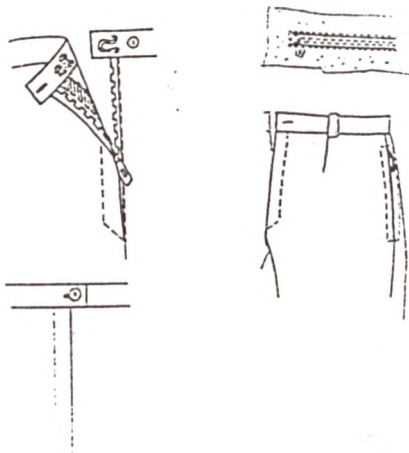
Húzózárok bevarrása

A gyermekruhák csukását gyakran húzózárral oldjuk meg. Nemcsak célszerűségről használunk húzózárát, gyakran — főleg a nagyobbak szabadidőruháin — a divatos nagy fogú húzózár díszítésül is szolgál. Ezeket úgy varrjuk be, hogy a fogak teljesen érvényesüljenek.

Azt is mondhatjuk, hogy az húzózár napjainkban ismét divatújdonságként jelentkezett. Mivel sokkal egyszerűbb bevarni, mint gomblyukat készíteni, szívesen fogadják az otthon varró anyukák is az ilyen újdonságokat.

A húzózár bevarrása nagyon egyszerű, és szépen sikerül, ha megfogadjuk az alábbi tanácsokat, amelyek mindenfajta bedolgozásra érvényesek.

Először készítsük el a kívánt nagyságnak megfelelő hasítékot úgy, hogy a visszahajtott szél vékony vászonnal vagy danubiaszalaggal béleljük, majd levasaljuk. Ha a cipzárat ruhába vagy szoknyába tesszük, úgy helyezzük be, hogy a szövet közepén összeérjen, és a fogazatot takarja. Az anyagot kissé rátartva, a húzózárát pedig meghúzva (vagy vasalóval kissé megnyújtva) kell befércelni. A gépelés kezdeténél és végénél a tolórész az alsó ponton van, amikor a feléig eljutottunk, becsukjuk, és az alsó végét hegyes szögben fejezzük be. Visszafordulva a fele után ismét nyitott cipzárral dolgozunk, mert a tolórész akadályozná, hogy a

fogak mentén egyenletesen varrjunk. Végül a húzózár szalagjának szélét ritka öltésekkel levarrjuk, és végeit is megerősítjük. A férc eltávolítása után nedves ruhán keresztül még egyszer levasaljuk.

Ismerkedjünk meg a rejtett cipzár bevarrásával is. A nadrágok és pl. farmerszoknyák hasítékát (sliccét) úgy készítjük, hogy a cipzár jobb oldali szélét színével ráférceljük a nyílás alsó vonalára, és a fogazattól 6–8 mm-re összegépeljük. Ezután a zárat becsukjuk, és a slicc felső takaró szélét (a húzózárát színére hajtv) — melyet előzőleg már visszazegtünk — úgy férceljük rá, hogy a cipzárat és a mellette lévő varrást takarja. Végezetül bejelöljük a tűzés vonalát, és a széltől

2–3 cm-re letűzzük, alul ferde vonallal fejezzük be. Ezt a vonalat 5 mm-re az első tűzéssor mellett duplán is megtűzhetjük.

Az említett szétnyitható húzózárok bedolgozásakor arra kell ügyelni, hogy az anyag széle ne érje el a fogakat, mert könnyen becsípődik, és a zár elromolhat. Bevarrását — minden hosszabb húzózárát — alulról fölfelé végezzük, a végeket pedig ajánlatos jól megerősíteni, mert az erősen igénybe vett részek hamar beszakadhatnak.

A húzózárás zsebek nyílását úgy dolgozzuk el, mint a géppel varrott gomblyukat, lehet paszpollal, amikor a paszpól takarja a húzózárát, vagy paszpól nélkül, amikor a fogak látszanak, de varrásba állítva is szépen és könnyen bedolgozhatjuk (pl. nadrág oldalvarrásába), ebben a variációban körültűzzük a zsebnyílást.

A paszpól nélküli zsebnyílásnak pontosan olyan nagyok kell lennie, mint a cipzár hossza és olyan szélesnek, mint a fogak szélessége, hogy közvetlenül a szél mellett gépelhessük rá. Körültűzőskor a felső széllal a zsebbéleést is hozzávarrhatjuk.

Előfordulhat még a varrásba állított húzózár is a gyermekruhákon. A széttvasalt zsebnyílásokat a húzózár befércelése után szélesen körültűzzük, végeit megerősítjük, és a szalagját a bal oldalán levarrjuk. Ennél a beállításnál a fogak nem látszanak.

Hordós Ágnes

KST-betétek

Igaz, még csak november van, de ha akarjuk, ha nem, már gondolatainkban szerepelnek a karácsonyi ünnepek. Ennek a gondolatársításnak főleg az ad alapot, hogy szokásosan november 5-én kifizetésre kerültek a KST-betétek. A KST, amelyben saját magunk részére takarékároskodunk, mindig is arra szolgált, hogy valamilyen célt meg tudjunk valósítani, illetve megkönnyítsük szeretteink karácsonyi megajándékozásának anyagi gondjait. Hiszen a KST-ben jegyzett betétünket a fizetésből levonják, tehát el sem tudjuk költeni, másrészt ha év közben megszorulunk, a „saját magunkéból” vett kölcsönrel tudunk segíteni gondjainkon.

Az előző év után kifizetett KST-betét összege 1 894 700,— Ft volt, amelyre jött még 129 790,— Ft kamat, tehát a 213 KST-tag összesen 2 024 490,— Ft-ot vett föl.

Az elmúlt esztendőben 176 fő részére 1 229 100,— Ft összegű kölcsönt folyósítottunk. Mint tudjuk, a kamattételek is változtak, így a betétek után 15%-os kamatot kapunk. A 4 hónapi időtartamra felvehető kölcsön után pedig 6%-os kezelési költséget kellett fizetni. Magyarázatra sem

szorul, hogy a mindenféle más úton-módon felvehető kölcsönökhöz képest ezek a feltételek a legkedvezőbbek.

Néhány tudnivaló a KST-vel kapcsolatosan azok részére, akik már ismerik, de talán nem árt, ha felelevenítjük, és azok részére, akik most léptek, illetve most fognak belépni tagjaink sorába: a KST-év folyamán mindig november 1-től a következő év október hónapjáig terjed. A KST-év folyamán nemcsak az első, vagyis november hónapban lehet belépni az új tagok sorába, hanem a KST-időszak folyamán bármikor. Csak azt kell szem előtt tartani, hogy az egy évnél rövidebb idejű tagságra természetesen a betétösszeg is csak úgy alakul, ahány hónapra a tagság szól. Az év folyamán a jegyzett betétek visszafizetésére csak abban az esetben van lehetőség, ha az illető KST-tag munkaviszonya a vállalatnál megszűnik, ha nyugdíjba, illetőleg gyed-re távozik.

A kölcsön felvételével kapcsolatosan a következőket kell tudni: a folyamatos régi tagok a KST-év folyamán először december hónapban kérhetnek kölcsönt, az új belépőknek ugyanez a lehetőség 3 hónapi tagság után nyílik meg. A kért kölcsön

visszafizetésének időtartama maximum 4 hónap lehet, amikor mind a kölcsön részletét, mind pedig a jegyzett KST-betétösszeget levonják a kölcsönvevő fizetéséből.

Az ez év novemberétől induló új KST-évről annyit már elmondhatunk, hogy eddig mintegy 250 főre emelkedett a KST-tagok száma, a betétek összege havonta 253 ezer forint. Természetesen ez a szám nem végleges, hiszen bárki ezt követően is beléphet a KST-tagok közé, és bizonyára lesznek, akik eltávoznak a tagok sorából.

A régi tagjaink már tudják, az új vagy leendő tagjaink számára jelezzük, hogy mindennemű KST-vel kapcsolatos problémájukkal Kajcsa Lászlónét — Marikát — kell felkeresni, aki az üzemgazdasági osztályon található.

Örömmel várunk mindenkit az ésszerű takarékoságot kedvelők közösségébe. Azoknak a tagjainknak pedig, akik az egész évi spórolásuk után felvették KST-betétjeiket, kívánunk az elköltéshez jó ötleteket és sok örömet.

S. E.

Ágazati tűzoltóverseny

Zempléni tájakon

Szeptember közepén ágazati tűzoltóversenyen vettünk részt Sátoraljaújhelyen. Szállításunk Sárospatakon volt a Borostyán Hotelben, így nyílt mód arra, hogy jobban körülnézzünk e Bodrog-parti városban.

A város egyik éke és büszkesége a sárospataki vár. A Perényiek által kiépített erődítmény magával ragadja a látogatót. Falai 1,5–2 m szélesek, kazamatái, pincéi ijeszítőbbek, mint siklói társáé. A belső udvar kiképzése a magyarországi késő reneszánsz egyik legszebb épen maradt emléke. Termeiben a pincétől az emeletig névsőbb anyagot sikerült összehozni, mint a már említett siklói várban. A tárlókból térképek, fegyverek, használati tárgyak formájában visszaköszön ránk a középkor. Perényiek, Rákócziak, Zrínyiek és Frangepánok tekintenek ránk. Itt szinte kitapítható a történelem. Ha tanár lennék e szép kisvárosban, minden történelemórát e falak között tartanék. A várkastély egyik sárokszobájában található a híres sub rosa, melynek asztalánál szöveggették az ország nagyurait a Zrínyi-Frangepán-féle összecsküvést. Egy másik szobában található a Rákócziak családfája, megint egy másikban korabeli felöltők, fegyverek és ötvös-

remek sora. E falak között szinte repül az idő, és este ötkor sajnos bezárják a kiállítási termeket. Kilépvén a főbejáraton, a kastély évszázados fáinak közé érünk, ahol vaspántok tartják össze e famatuzsálemeket.

A nap már a látóhatár széle felé araszol, de még elég világos van ahhoz, hogy más műemlékeket is felkeressünk. Sárospatak a reformátusok egyik fellegrvára. A Nagytemplom sajnos zárva van, de a Pataki Kollégium tárt kapukkal várja látogatóit. Az 1806–34. között épített létesítmény magyar tudósok sorát vonzotta Patakra. Szellemi kisugárzása máig hat. Udvarában állva látni az ember, hogy e monumentális épületegyüttest bármely magyar nagyváros megirigyelhetné. Könyvtárában felbecsülhetetlen értékű könyvtárak is megtalálhatók. Kilépvén a főbejáraton, szemben egy parkot vehetünk szemügyre. Benne a magyar történelem nagyjai találhatóak szoborba öntve. A sort a bejáratnál II. Rákóczi Ferenc nyitja meg, aki egyébként is erősen kötődött Sárospatakhoz. Beljebb a parkban se szeri, se száma nagy elcinknek. Itt Lorántffy Zsuzsanna nagyasszony tekint könyvére, jelezvén,

hogy bőkezű támogatója volt kora tudományos és művészeti életének. Ott Kazinczy Lajos honvéd tábornok domborműve tekint a messzeségbe — talán Arad felé, ahol társaival együtt őt is főbe lőtték. Tőlünk nem messze Móricz Zsigmond, majd Kazinczy Ferenc, a költő. Egy kis térség közepén — főhelyén — Kossuth Lajos a megszokottól eltérő sovány testalakattal ábrázolva néz le ránk szomorúan. Sokáig lehetne folytatni a sort, de helyszűke miatt talán kanyarodjunk ki a parkból. Vegyük utunkat a belváros irányába. Feltűnően sok a műemlék épület. Legtöbbjük falán márványtáblácska őrzi a benne lakott hírességek neveit. Itt Arany János és Tompa Mihály szállt meg, ott Comenius, a nagy tanító lakott pataki évei alatt.

Már teljesen beesteledett. A langyos szellőt hirtelen hűvös szél váltja fel. Tovább szaporázzuk lépteinket, hogy elérjük szállásunkat, az Invalídusok kolostorát, melyben ma szálló üzemel.

Jó érzéssel hajtjuk álomra a fejünket, mert ismét felfedeztünk egy eleddig ismeretlen magyar kisvárost a zempléni hegyek lábánál a Bodrog partján.

Nőknek erről-arról Savanyúság

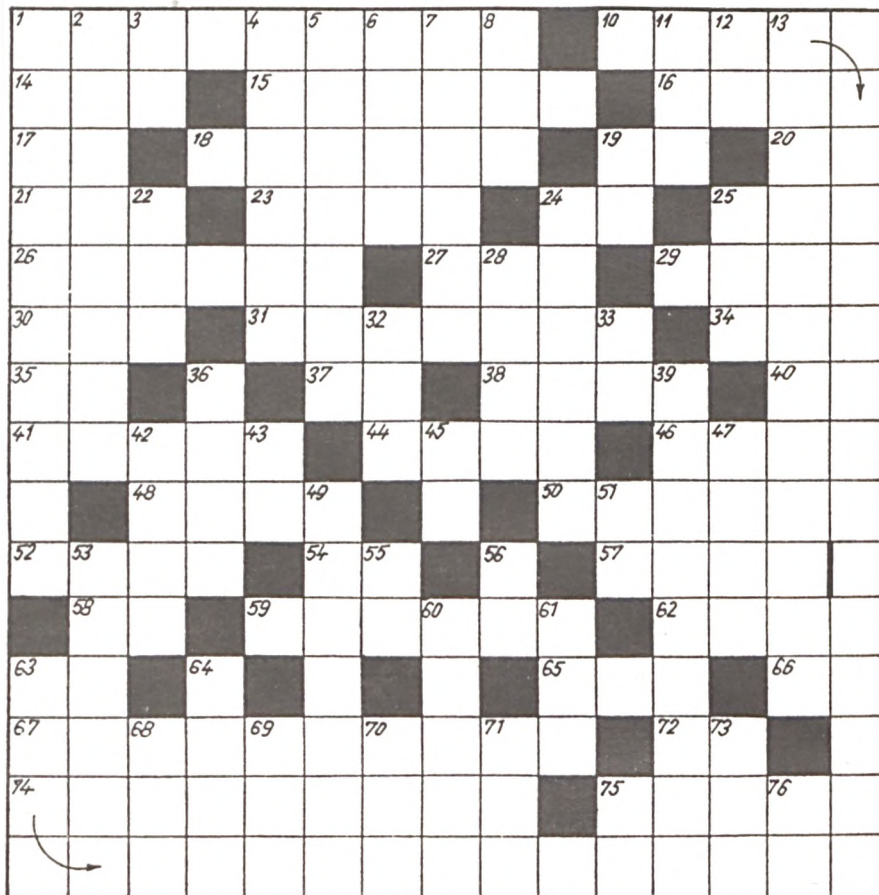
Itt az ősz, és itt a téli savanyúságok eltevésének ideje is. Nemrég olvastam az alábbi két „módot”, amiből az elsőt biztos, hogy én is kipróbálom.

Alma savanyúság. Legjobb erre a célra a nem túl nagy, de fizes jonatán alma, csaknem teljesen fogyasztásra érett állapotban. Az almákat hámozzuk meg, és vájjuk ki magházkivevével a magházát. Ezalatt — barnulás ellen — tegyük 0,3%-os (3 g/l) citromsav vízbe, és ebben áztassuk 30 percig. A kivájt magház helyére tegyünk 1-1 szem csípős fűszerpaprikát. Igyekezzünk a lecsöpögtetett almát szép egyenletesen úgy berakni az üvegbe, hogy minél több férjen el. Erre, mivel nagy és darabos az alma, inkább csak 5 literes üveget használunk. Az alma berakása közben készítsük el a felöntőlevet. Minden liter felöntőléhez vegyünk 1 dkg (1%) sót, 4 dkg (4%) cukrot, forraljuk fel és adjunk bele a végén 1%-nak megfelelő ecetet, azaz a 10%-os erősségűből 1 dl-t, a 20%-osból 0,5 dl-t. Az üvegeket lezárva, lassan melegítsük fel, mert elég sok idő kell, amíg az ilyen nagy üveg középső része is felmelegszik és eléri a szükséges sterilizációs hőmérsékletet. A kb. 20 perces felmelegítés után elért 87–88°C hőmérsékleten (az erősen gyöngyöző forrás) hagyjuk 15 percig. Ezután fatálccára szedjük ki az üvegeket és hagyjuk lassan kihűlni. Kellemes, pikáns, változatos, egészen újszerű savanyúság.

Vegyes savanyúság (csalamádé). Gazdag, változatos ízt a rendelkezésünkre álló nyersanyagokból fzlés szerint alakíthatjuk. Általában különböző arányban uborkát, zöldpaprikát, zöld paradicsomot, káposztát, vöröshagymát keverjük össze benne. Egy kilogramm csalamádésalátához igen kellemes ízű a következő összeállítás: 40 dkg uborka, 25 dkg zöldpaprika, 10 dkg zöld paradicsom, 16 dkg káposzta, 5 dkg zöld dinnye, 4 dkg vöröshagyma. Az anyagokat mossuk, tisztítjuk. Az uborka igen tetszetős, ha a héját nem tisztítjuk le, csak jól mossuk és úgy szeleteljük. A paprikát mosás után kicsumázzuk és vékony karikákra vágjuk. A zöld paradicsomot, a kis zöld dinnyét mosás után szintén felszeleteljük. A káposztát nem mossuk, hanem az egy-két szennyezett, sérült felső borítólevelet távolítsuk el, torzsáját késsel vagy fűróval lazítsuk fel, de kivágni nem kell. Utána 2-3 mm-es szeletekre vágjuk. Tisztítás után a vöröshagymát is vágjuk karikákra. Az egész keveréket 3-4 dkg sóval keverjük össze, és 24 órán át hagyjuk pihenni. Közben is keverjük meg néha. Ezután nyomkodjuk ki, lehetőleg úgy, hogy a zöldségszeletek meleg vízfürdőbe (vigyázva, nehogy a külső víz belefolyhasson az üvegbe), és lassan melegítsük elő. Öntsük a forró felöntőlevet a már langyos üvegekbe, és takarjuk le őket. Másnap öntsük le a savanyúságról a felöntőlevet, ismét forraljuk fel, és az előző napéhoz hasonlóan töltjük az előmelegített üvegekbe. Gondosan légtelenítsük. Az üvegeket akkor már azonnal zárjuk le celofánnal vagy csavaros tetővel. Csírátlanítani nem kell, az ecet és a hozzáadott konzerválószer tartósítja a kétszeri forrázással.

Rné

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES: 1. Halászmadár. 10 A megfejtés első része (zárt betűk: N. I. R. G.) 14. Cserjeféle. 15. Csavaros eszű. 16. Hosszú inda. 17. Néma amóba. 18. Röviden nedvesít. 19. Esztenő. 20. Német névelő. 21. Mesealak: ... Van Kenobi. 23. Izisz vége. 24. Páratlan cikk. 25. Német névelő. 26. Idősek versenye. 27. Ragadozó madár. 29. Sajnál. 30. Néma zenit. 31. Ellenőr. 34. Szovjet Szocialista Köztársaság (röv.) 35. Nyafogó rész. 37. Szárközep! 38. Szimulál páros betűi. 40 Csapadék. 41. Vétel eldtagja lehet. 44. Mosoly jelzője. 46. Végtelenül fordított Vezűv. 48. Régen vármegye volt. 50. Európai ország (saját nyelv). 52. Miskolc hegye. 54. Európai nép. 57. Elvetett maradék. 58. Andropov gépe. 59. Rendellenes. 62. Kevert bura. 63. Azonosak. 65. Férfinév. 66 Állóvíz. 67. Következetlen. 72. Néma láb.

74. Újszülött (két szó). 75. Fordított renegát.

FÜGGŐLEGES: 1. Mértékegység. 2. Leves. 3. Helyhatározó rag. 4. Széf. 5. Spanyol férfinév. 6. Nem egyetértés. 7. Rendfokozat volt. 8. Z. S. T. 11. Hit. 12. Személyes névmás. 13. Balek. 19. EGO. 22. Jelez. 24. Kongó elnöke volt. 25. Mássalhangzó. 28. Amivé. 32. Duna menti város. 33. R. L. 36. Görög szerelemisten. 39. Összecsukható könyv. 42. JEAN! 43. Innen távolabb. 45. Vasi helyiség. 47. Színész (Vidám Színpad). 49. Fordítva ismert meg! 51. Saját kezűleg. 53. Erdei állat. 55. Görög betű. 56. Búcsúzó szó. 60. Állati hangot hallat. 61. Kandikál. 63. A megfejtés második része (zárt betűk: I. R.) 64. Monda. 68. Hangsor. 69. K. I. N. 70. Tejtermék. 71. Végtelen ukáz. 73. Búvóhely eleje. 75. Az 55. sz. fordítottja. 76. Helyhatározó rag.

Beküldendő: a vízszintes 10. és a függőleges 63. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között juttalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: „A halál minden élőlény egyszeri és legutolsó élménye egyben”. Könyvjutalmat nyert: Nagy Mónika (előlkészítés). A keresztrejtvényt Takáts László készítette.